

Araştırma Makalesi/Research Article

Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Algısı ile Kültürel Duyarlılıkları Arasındaki İlişki

The Relationship Between Nursing Students' Perception of Gender and Cultural Sensitivity

Şeyma Kilci Erciyas Ebru Cirban Ekrem

¹ Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya, TÜRKİYE

² Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, TÜRKİYE

Geliş tarihi/ Date of receipt: 01/11/2024

Kabul tarihi/ Date of acceptance: 11/04/2025

© Ordu University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Türkiye, Published online: 22/06/2026

ÖZ

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı ile kültürel duyarlılıkları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma nicel araştırma metodolojisine uygun olarak kesitsel bir araştırma olarak Eylül-Aralık 2023 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini bir devlet üniversitesine kayıtlı 347 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Veriler "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" ile "Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %33'ü birinci sınıfta okumakta, %71'i kültür ile ilgili bilgi almış, %92.5'i farklı kültürlerle bir arada olmuştur. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği toplam puan ortalaması 101.35±18.30 ve Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği toplam puan ortalaması 89.40±12.73 olarak hesaplanmış olup, öğrencilerin kültürel duyarlılık düzeyi ve toplumsal cinsiyet algısı yüksek bulunmuş ve bu ölçekler arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=0.494$, $p<0.05$).

Sonuç: Öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı arttıkça, kültürel duyarlılıkları da artmaktadır; bu durum, toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha gelişmiş bir anlayış ile kültürel farklılıklara karşı daha yüksek bir farkındalık ve saygı arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürlerarası duyarlılık, kültür, öğrenci, hemşirelik, toplumsal cinsiyet

ABSTRACT

Objectives: The aim is to determine the relationship between nursing students' gender perceptions and their cultural sensitivity.

Method: This study was conducted as a cross-sectional research in accordance with the quantitative research methodology between September and December 2023. The sample of the study consisted of 347 nursing students enrolled at a public university. Data were collected using the "Demographic Information Form," the "Gender Perception Scale," and the "Intercultural Sensitivity Scale."

Results: The study findings indicate that 33% of the students were first-year students, 71% received any formal education related to culture, and 92.5% had interacted with individuals from different cultural backgrounds. The mean total score of the Gender Perception Scale was calculated as 101.35±18.30, while the mean total score of the Intercultural Sensitivity Scale was 89.40±12.73. These results suggest that students demonstrated a high level of both cultural sensitivity and gender perception. Furthermore, a moderate and statistically significant correlation was found between these two scales ($r=0.494$, $p<0.05$).

Conclusion: As students' gender perception increases, their cultural sensitivity also increases, indicating a positive relationship between a more developed understanding of gender roles and a higher awareness and respect for cultural differences.

Keywords: Intercultural sensitivity, culture, student, nursing, gender

ORCID IDs of the authors: ŞKE: 0000-0002-6282-8933; ECE: 0000-0003-4442-0675

Sorumlu yazar/Corresponding author: Şeyma Kilci Erciyas

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya, TÜRKİYE

e-posta/e-mail: seymakilciksk@gmail.com

Atf/Citation: Kilci Erciyas Ş, Cirban Ekrem E. (2026). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı ile kültürel duyarlılıkları arasındaki ilişki. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi. 9(3), 474-483. DOI:1038108/ouhcd.1577709

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Kültür toplumlar zaman içerisinde nesilden nesile aktarılan dinamik bir olgudur. Kültürel yapı, zaman içinde birçok faktörden etkilenerek dönüşüm geçirmektedir. Bu faktörlerden birisi de cinsiyet rolleridir. Her toplum kadın ve erkek cinsiyeti üzerinde kültürel yapısını şekillendirmektedir (Şahin, 2019). Geleneksel bir bakış açısıyla, bireylerin değer ve kültürleriyle şekillenen toplumsal cinsiyet, erkek veya kadın cinsiyetin nasıl davranması gerektiğini belirlemektedir (Kılınç & Türkoğlu, 2023). Toplumsal cinsiyet algısı toplumun bireylerden beklediği davranışlar, rol ve sorumluluklardır (Çiçek ve Cahit Yeşilbursa, 2019; Varol ve ark., 2016). Toplumlardaki olumsuz cinsiyet algısı ve cinsiyet eşitsizliği, kadınların erkeklerle eşit haklardan yararlanmasını engellemektedir (Kızılkaya Beji ve Partovi Meran, 2015). Bu cinsiyet eşitsizliği eğitim, istihdam, siyasete katılım ve sağlık gibi alanlarda karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle cinsiyet eşitsizliğine yönelik toplumun düşünceleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi önemlidir. Toplumsal cinsiyetin oluşumunda ve değişiminde kişisel, psikolojik, sosyal, kültürel ve dinsel birçok faktör etkilidir. Bireylerin sosyo-kültürel değerleri içselleştirmesi ve bunların tutum, zihniyet, algı ve davranışlar üzerindeki etkisini açıklamak için birçok hipotez geliştirilmiştir. Kültürün farklı seviyeleri vardır ve her biri belirli bir etkiye sahiptir (Enaifoghe, 2023).

Artan kültürel çeşitlilikle birlikte kültürel bakım kavramı ortaya çıkmıştır. Hemşirelik uygulamalarında kültürel yeterlilik; kültürel uygunluk, farklı grup ve toplumlar etkili bir çalışma ile devam eden bir süreçtir (Suh, 2004). Kültürel değerler ve inançlar hemşirelik bakımında oldukça önemlidir. Hemşireler, farklı kültürlerden gelen hastalara bakım verebilmek ve toplumun kültürel ihtiyaçlarını karşılamak için etnik gruplara birey merkezli sağlık hizmeti sunmanın gerekliliğini benimsemelidir (Jeffreys, 2000). Hemşireler kültürel duyarlı bakım sunarken bireylerin kişisel engelleri, inanç ve tutumları bilinmelidir. Bu nedenle kültürel duyarlı bakım verebilmek için çeşitli yöntemler geliştirilmeli ve farklı vakalar gösterilmelidir (Tanrıverdi, 2017). Hemşirelerin, sağlık hizmeti sunumunda cinsiyet rollerine yönelik toplumdaki yargı ve tutumlara eşitlikçi yön verilmesi ve benimsenmesinde önemli sorumluluklara sahiptir (Aydıngüllü ve ark., 2020). İyi bir hemşirelik bakımı verebilmek için toplumun kültürel ihtiyaçlarını göre ve bireylerin kültürel

değerlerine sahip hemşirelerin yetiştirilmesi önemlidir (Price ve Cortis, 2000; Temel, 2008).

Geleceğin hemşirelerinin kültüre duyarlı bilgi ve beceriyi hemşirelik eğitimi aldığı yıllarda kazanmaktadır. Literatürde hemşirelik öğrencileri arasında kültürel duyarlılık ve kültürel farkındalık, kültürel entegrasyonun duygusal boyutu ve bilişsel boyutu üzerine yoğunlaşan çalışmalar bulunmaktadır (Güngör ve ark., 2021; Ruddock ve Turner, 2007). Ülkemizde yapılan pek çok çalışmada üniversite öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir (Balcı Akpınar ve ark., 2019; Kılınç ve Türkoğlu, 2023). Ancak kültürel duyarlılık ve toplumsal cinsiyet arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda çalışma soruları, hemşirelik öğrencilerinin meslek hayatında ihtiyaç duyacağı kültürel duyarlılık becerileri ile toplumsal cinsiyet algısı arasındaki ilişkiyi belirleyerek, mevcut durumu ortaya çıkarmayı amaçlanmıştır.

Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerin;

1. Kültürel duyarlılık düzeyleri nedir?
2. Toplumsal cinsiyet algısı nedir?
3. Kültürler arası duyarlılık ve toplumsal cinsiyet arasında ilişki var mıdır? Sorularına yanıt aranmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Tipi

Kesitsel ve ilişki arayan tipte bir çalışmadır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Türkiye'nin kuzey batısında bulunan bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde eğitim gören 431 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem büyüklüğü, "evreni bilinen örneklem yöntemi" ile hesaplanmış olup, hesaplamada Cochran Formülü kullanılmıştır (Perng ve Watson, 2012).

$$n_0 = \frac{Z^2 p(1-p)}{E^2}$$

Burada: n_0 = örneklem büyüklüğü, Z = güven düzeyine karşılık gelen Z değeri (%95 güven düzeyi için 1.96 kullanılır), p = popülasyonun başarı oranı, E = hata payı (%5)'dir.

Araştırma, dahil etme kriterlerine uyan 347 öğrenci ile tamamlanmıştır. Evren büyüklüğü bilindiğinden ($N = 431$), bu değere ikinci aşamada sonlu evren düzeltmesi uygulanmıştır:

$$n = n_0 / [1 + (n_0 - 1) / N]$$

$$n = 384 / [1 + (384 - 1) / 431] \approx 204$$

Başlangıçta hesaplanan örneklem büyüklüğü 204 olarak belirlenmişken, çalışmada 347 katılımcıya ulaşılmasının nedeni, daha fazla katılımcı ile daha güçlü ve güvenilir sonuçlar elde edilmesi hedefiyle yapılan gönüllü katılımın etkisidir. Ayrıca, bu şekilde daha geniş bir örneklem grubunun çalışmaya dahil edilmesi, araştırmanın genellenebilirliğini artırma amacını taşımaktadır. Araştırmanın dahil etme kriterleri; Eylül-Aralık 2023 tarihleri arasında Bartın Üniversitesi Hemşirelik Bölümü'nde aktif kayıtlı öğrenci olmak ve araştırmaya katılmaya gönüllü olmak olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Tanıttıcı Bilgi Formu: Literatür doğrultusunda hazırlanan veri formu öğrencilerin sosyodemografik (yaş, cinsiyet, okuduğu sınıf, anne ve baba eğitim düzeyi, en uzun süre yaşanan yer ve bölge vb.) ve kültür ile toplumsal cinsiyet ile ilgili mevcut durumlarını içeren 15 sorulardan oluşmaktadır (Altınova ve Duyan, 2013; Bolsoy ve Sevil, 2006; Bulduk ve ark., 2011; Tanrıverdi, 2017).

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ), bireylerin toplumsal cinsiyet algılarını değerlendirmek amacıyla Altınova ve Duyan (2013) tarafından geliştirilmiştir. Tek boyutlu ve 25 maddeden oluşan ölçek, "Tamamen Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Tamamen Katılmıyorum (1)" şeklinde 5'li likert tipten oluşmaktadır. Ölçekte yer alan 2., 4., 6., 9., 10., 12., 15., 16., 17.,18., 19., 20., 21., 24. ve 25. maddeler olumsuz maddelerdir ve tersten hesaplanmaktadır. Ölçekten en düşük 25 puan, en yüksek ise 125 puan alınabilmektedir. Bu puanın yüksek olması toplumsal cinsiyet algısının olumlu yönde arttığını göstermektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.87 olup (Altınova ve Duyan, 2013), bu araştırmanın ise 0.93 olarak hesaplanmıştır.

Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği (KDÖ), Chen ve Starosta (2000) tarafından geliştirilmiş (Chen ve Starosta, 2000), Bulduk ve arkadaşları (2011) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır (Bulduk ve ark., 2011). Ölçek, (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Kesinlikle Katılıyorum olmak üzere 5'li likert tiptedir. 24 maddeden oluşan ölçek, kültürlerarası duyarlı olmak için gerekli "iletişimde sorumluluk alt boyutu (1, 11, 13, 21, 22, 23 ve 24. maddeler), kültürel farklılıklara saygı alt boyutu (2, 7, 8, 16, 18 ve 20. maddeler), iletişimde kendine güvenme alt boyutu (3, 4, 5, 6 ve 10. maddeler), iletişimden hoşlanma alt boyutu (9, 12 ve 15. maddeler) ve iletişimde dikkatli olma alt boyutu (14, 17 ve 19. maddeler) olmak üzere beş alt boyutu içermektedir.

Ölçekte yer alan 2., 4., 7., 9., 12., 15., 18., 20. ve 22. maddeler ters kodlanmaktadır. Ölçeğin en düşük toplam puanı 24, en yüksek toplam puanı ise 120'dir. Ölçek toplam puanın yüksek olması bireylerin kültürler arası duyarlılık düzeyinin arttığını göstermektedir. Ölçeğin belirtilen bir kesme puanı yoktur ve bu ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.72'dir (Bulduk ve ark., 2011). Bu araştırmada ise Cronbach Alpha değeri ise 0.87 hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Veriler, Eylül-Aralık 2023 tarihleri arasında, Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilere, uygun oldukları zaman dilimlerinde doldurmaları için dağıtılmıştır. Araştırma sürecinde, öğrencilere araştırmanın amacı ve yöntemleri hakkında bilgilendirme yapılmış ve katılmayı kabul eden öğrencilerin verileri öz-bildirim yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin toplanması süreci, öğrencilere rahatlıkla katılım gösterebilmeleri için uygun zaman dilimlerinde yapılmıştır. Her bir öğrencinin veri toplama süresi ortalama 15 dakika sürmüştür. Veriler, öğrencilere belirli bir mekânda (örneğin, dersliklerde, kantinde veya öğrenci çalışma salonlarında) dağıtılan formlar aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin toplanmasında herhangi bir gizlilik ihlali olmaması için, tüm katılımcılara anonimlik sağlanmış ve gönüllü katılım esas alınmıştır.

Araştırmanın Etiği

Araştırmanın yürütüldüğü Üniversite dekanlığından kurumsal izin alındı (Tarih: 04.09.2023, No: 2300090779). Bu çalışma için etik kurul onayı Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Tarih:17.08.2023, No:17). Ölçeklerin kullanımı için izin yazarlardan e-posta yoluyla alınmıştır. Çalışma gönüllülük esasına göre yürütülmüştür. Katılımcılara gizlilik bilgisi verilerek ve sözlü ve yazılı onam alınmıştır. Araştırmanın tüm süreçlerinde Helsinki Deklarasyonu Prensiplerine uyulmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler, IBM SPSS 25.0 (Statistical Package for Social Science for Windows) paket programı ile analiz edilmiştir. Bulgular %95 güven aralığında %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Verilerin normalitesi göstermediği Kolmogorov-Smirnov testi ile değerlendirilmiştir. Veriler normal dağılıma uymadığından dolayı karşılaştırmalarda Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis analizleri yapılmıştır.

Ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Spearman Korelasyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin veriler Tablo 1'de gösterilmiştir. Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ile TCAÖ ve KDÖ arasındaki ilişki Tablo 1'de verilmiştir. Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği ile öğrencilerin

cinsiyeti, en uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri, eğitim gördükleri sınıf, farklı kültürlerle bir arada olma durumu ilişkili idi ($p<0.05$). Kültürel Duyarlılık Ölçeği ile öğrencilerin cinsiyetleri, annelerinin eğitim durumları, en uzun süre yaşadıkları bölge, eğitim gördükleri sınıf, farklı kültürlerle bir arada olma durumu, farklı kültürlerin olumlu katkısının olduğunu düşünme durumu ilişkili bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ile TCAÖ ve KDÖ arasındaki ilişki (n=347)

Değişken		$\bar{X}\pm SD$	
Yaş (min: 18. maks:25)		20.57±1.73	
Değişkenler	n (%)	TCAÖ	KDÖ
Cinsiyet			
Kadın	243 (70.0)	213.17	189.40
Erkek	104 (30.0)	82.48	138.01
Test ve p değeri		U=3118.000 p=0.000	U=8893.000 p=0.000
Annenin eğitim durumu			
Lise altı	210 (60.5)	181.28	192.54
Lise ve üzeri	137 (39.5)	162.84	145.58
Test ve p değeri		U=12855.500 p=0.094	U=10492.000 p=0.000
Babanın eğitim durumu			
Lise altı	159 (45.8)	182.22	183.91
Lise ve üzeri	188 (54.2)	167.05	165.62
Test ve p değeri		U=13639.000 p=0.160	U=13370.000 p=0.090
Annenin çalışma durumu			
Çalışıyor/Emekli	93 (26.8)	186.80	166.85
Çalışmıyor	254 (73.2)	169.31	176.62
Test ve p değeri		U=10620.500 p=0.150	U=11146.500 p=0.422
Babanın çalışma durumu			
Çalışıyor/Emekli	316 (91.1)	178.09	174.06
Çalışmıyor	31 (8.9)	132.34	173.42
Test ve p değeri		U=3606.500 p=0.015	U=4880.000 p=0.973
En uzun süre yaşanan yerleşim yeri			
İlçe ve altı	151 (43.5)	155.63	162.81
İl ve metropol	196 (56.5)	188.16	182.62
Test ve p değeri		U=12023.500 p=0.003	U=13108.000 p=0.068
En uzun süre yaşanan bölge			
Batı bölgeleri	90 (25.9)	163.45	154.04
Orta Bölgeler	169 (48.7)	186.60	174.41
Doğu Bölgeleri	88 (25.4)	160.60	193.64
Test ve p değeri		KW=5.236 p=0.073	KW=6.949 p=0.031
Sınıf			
1. Sınıf	115 (33.1)	159.60	155.18
2. Sınıf	76 (21.9)	160.14	159.88
3. Sınıf	84 (24.2)	211.08	211.63
4. Sınıf	72 (20.7)	168.36	175.07
Test ve p değeri		KW=15.539 p=0.001	KW=17.412 p=0.001

Tablo 1. (devam) Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ile TCAÖ ve KDÖ arasındaki ilişki (n=347)

Değişkenler	n (%)	TCAÖ	KDÖ
Kültür ile ilgili bilgi alma durumu			
Evet	245 (70.6)	178.03	178.61
Hayır	102 (29.4)	164.31	162.92
Test ve p değeri		U=11507.000 p=0.246	U=11365.000 p=0.184
Farklı kültürler ile bir arada olma durumu			
Evet	321 (92.5)	182.84	180.54
Hayır	26 (7.5)	64.44	93.25
Test ve p değeri		U=1324.500 p=0.000	U=2073.500 p=0.000
Farklı kültürlerin olumlu katkısının olduğunu düşünme durumu			
Evet	281 (81.0)	178.44	190.14
Hayır	66 (19.0)	155.08	105.27
Test ve p değeri		U=8024.500 p=0.089	U=4736.500 p=0.000
Kültürel düzeyini yeterli görme durumu			
Yeterli	234 (67.4)	170.38	174.06
Yeterli değil	113 (32.6)	181.50	173.87
Test ve p değeri		U=12373.500 p=0.333	U=13206.000 p=0.986
Toplumsal cinsiyet konusunda kendini yeterli görme durumu			
Yeterli	262 (75.5)	173.77	173.13
Yeterli değil	85 (24.5)	174.71	176.69
Test ve p değeri		U=11075.000 p=0.940	U=10906.000 p=0.776

U: Mann Whitney-U test. KW: Kruskal Wallis test

Öğrencilerin TCAÖ ve KDÖ puan ortalamaları Tablo 2’de gösterilmiştir. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeğinin toplam puan ortalaması 101.35±18.30 ve

KDÖ’nin toplam puan ortalaması 89.40±12.73 olarak hesaplanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin TCAÖ ve KDÖ puan ortalamaları (n=347)

Değişkenler	Alınan puan	
	Ort±Ss	min-max değer
TCAÖ toplam puan	101.35±18.30	46-125
KDÖ toplam puan	89.40±12.73	60-120
İletişimde sorumluluk alt boyut toplam puanı	26.50±4.45	11-35
Kültürel farklılıklara saygı alt boyut toplam puanı	21.92±4.36	13-30
İletişimde kendine güvenme alt boyut toplam puanı	18.58±3.41	9-25
İletişimden hoşlanma alt boyut toplam puanı	10.97±2.88	3-15
İletişimde dikkatli olma alt boyut toplam puanı	11.40±2.15	3-15

Öğrencilerin TCAÖ toplam ve alt boyutları ile KDÖ puan ortalamalarının ilişkisi Tablo 3’te verilmiştir. Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği ile KDÖ arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişkili olduğu belirlenmiştir (r=0.494*, p=0.00).

Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği ile KDÖ’nün tüm alt boyutlarında anlamlı ilişki saptanmıştır (p<0.05). Buna göre toplumsal cinsiyet algısı arttıkça kültürel duyarlılık artmaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin TCAÖ toplam ve alt boyutları ile KDÖ puan ortalamalarının ilişkisi

Değişken	1	2	3	4	5	6	7
TCAÖ (1)	-	r=.494* p=.000	r=.437* p=.000	r=.442* p=.000	r=.215* p=.000	r=.397* p=.000	r=.149* p=.005
KDÖ (2)	-	-	r=.851* p=.000	r=.832* p=.000	r=.610* p=.000	r=.699* p=.000	r=.557* p=.000
KDÖ_İletişimde sorumluluk alt boyut toplam puanı (3)	-	-	-	r=.640* p=.000	r=.439* p=.000	r=.414* p=.000	r=.600* p=.000
KDÖ_Kültürel farklılıklara saygı alt boyut toplam puanı (4)	-	-	-	-	r=.270* p=.000	r=.606* p=.000	r=.278* p=.000
KDÖ_İletişimde kendine güvenme alt boyut toplam puanı (5)	-	-	-	-	-	r=.414* p=.000	r=.300* p=.000
KDÖ_İletişimden hoşlanma alt boyut toplam puanı (6)	-	-	-	-	-	-	r=.152* p=.005
KDÖ_İletişimde dikkatli olma alt boyut toplam puanı (7)	-	-	-	-	-	-	-

r=Spearman korelasyon katsayısı. *Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır.

Tartışma

Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı, kültürel duyarlılıkları ve arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık düzeyi yüksek bulunmuştur. Ülkemizde yapılan benzer birçok çalışmada da hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık düzeyi yüksek bulunmuştur (Aras ve Yurttaş, 2020; Kardeş ve Yılmaz Şahin, 2023). Finlandiya’da yapılan bir çalışmada hemşirelik öğrencilerinin kültürel yeterlilik düzeyleri orta düzeyde bulunmuştur (Repo ve ark., 2017). Ülkeler ve bölgeler arasında oluşan bu farklılığın nedeni bireylerin yaşadıkları yer, sosyoekonomik düzey gibi etkenlerin toplumsal cinsiyet rolleri konusundaki algıları üzerinde belirleyici bir faktör olduğu düşünülebilir. Yine eğitim sisteminin içeriği, müfredatta kültürel çeşitliliğe ve toplumsal cinsiyet eşitliğine verilen önem, öğrencilerin bu konulara yönelik farkındalık ve duyarlılık geliştirmelerinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, ilerleyen araştırmalarda sosyoekonomik değişkenlerin ve eğitim sisteminin kültürel duyarlılık ve toplumsal cinsiyet algısı üzerindeki etkilerinin daha kapsamlı bir şekilde incelenmesi önerilmektedir. Ayrıca bu çalışmada, kültürel duyarlılık düzeylerinin öğrencilerinin bazı sosyodemografik özelliklerine

göre farklılaştığı saptanmıştır. Buna göre kız öğrencilerin kültürel duyarlılıkları daha yüksek bulunmuştur. Yapılan benzer araştırmalarda da kız öğrencilerin kültürel duyarlılıklarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Bilgiç ve Şahin, 2019; Kardeş ve Yılmaz Şahin, 2023; Korkmaz Aslan ve ark., 2019; Meydanlıoğlu ve ark., 2015). Ancak bazı araştırmalarda da cinsiyetin kültürel farkındalığı etkilemediği saptanmıştır (Baksi ve ark., 2019; Hergül Kabu ve ark., 2022). Burada hemşirelik bölümlerinde kız öğrencilerin sayısının fazla olması sonuçları etkilemiş olabilir.

Çalışmada öğrencilerin en uzun yaşadığı ilin doğu illerinde olması kültürel duyarlılığı arttıran diğer demografik özellikler olarak belirlenmiştir. Çalışmamıza benzer olarak Egelioglu Çetişli ve arkadaşları (2019), ülkemizin orta ve doğu bölgelerinde hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık düzeyini yüksek bulunmuştur (Egelioglu Çetişli ve ark., 2016). Literatür incelendiğinde birçok çalışmada hemşirelik öğrencilerin yaşadıkları yerin kültürel duyarlılık düzeylerini etkilemediği belirlenmiştir (Baksi ve ark., 2019; Hergül Kabu ve ark., 2022; Öztürk ve Öztaş, 2012). Özellikle çeşitli kültürlerin bir arada bulunduğu bölgelerde bireyler daha fazla etkileşim içinde bulunmaktadır. Farklı etkileşim ve kültürlerle bir arada olan öğrencilerin

de daha fazla kültürel deneyim kazandıkları ve zenginleştirdikleri söylenebilir.

Çalışmada üçüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Ülkemizde yapılan birçok çalışmada da öğrencilerin bulunduğu sınıf ile kültürel duyarlılık arasında anlamlı ilişki olduğu belirtilmiştir (Baksi ve ark., 2019; Egelioglu Çetişli ve ark., 2016; Koç ve ark., 2020). Ancak çalışmalarda sonuçlar öğrencilerin bulunduğu sınıflara göre değişkenlik göstermektedir. Baksi ve arkadaşlarının (2019) çalışmasında hemşirelik birinci sınıf öğrencilerinde kültürlerarası duyarlılık düzeyinin arttığı saptanmıştır (Baksi ve ark., 2019). Çetişli ve arkadaşları (2016) ise birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Egelioglu Çetişli ve ark., 2016). Birimoğlu Okuyan (2019) da 2.sınıf öğrencilerin kültürel duyarlılıklarının daha yüksek, dördüncü sınıf öğrencilerinde ortalamasının daha düşük olduğunu saptamıştır. Ancak bazı çalışmalarda ise öğrencilerin okudukları sınıf ile kültürel duyarlılık düzeyi arasında bir fark bulunmamıştır (Aras ve Yurttaş, 2020; Hergül Kabu ve ark., 2022). Çalışma sonuçlarındaki farklılığın sebebi öğrencilerin farklı sosyo-demografik özelliklere sahip olmasından kaynaklanmış olabilir. Oysa öğrencilerin hemşirelik eğitimi boyunca her geçen yıl kültürel iletişim beceri düzeylerini artırmaları beklenmektedir.

Bu araştırmada beklenildiği gibi farklı kültürlerle bir arada olan ve farklı kültürlerin olumlu katkısı olduğunu düşünen öğrencilerin kültürel duyarlılık düzeyi daha yüksek bulunmuştur (Bilgiç & Şahin, 2019; Hergül Kabu et al., 2022; Yılmaz ve Tanrıverdi, 2023). Benzer şekilde ülkemizde yapılan bazı çalışmalarda da farklı kültürlerden arkadaşı olan hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık düzeyleri daha yüksek bulunmuştur (Bilgiç ve Şahin, 2019; Hergül Kabu ve ark., 2022). Benzer şekilde Göl ve Erkin (2019) çalışmalarında farklı kültürden insanlarla daha önce karşılaşmış öğrencilerin kültürlerarası duyarlılık düzeyinin arttığını belirtmiştir (Göl ve Erkin, 2019). Bunun aksine ülkemizde hemşirelik öğrencileriyle yapılan bir araştırmada öğrencilerinin başka kültürden insanlarla bir arada bulunma durumunun kültürlerarası duyarlılık düzeyini etkilemediği belirlenmiştir (Baksi ve ark., 2019). Farklı kültürlerle iç içe bulunan öğrencilerin içinde buldukları toplumun değer yargılarını daha iyi anlamalarına, kültürel uygulamalarını tanımlarına ve empati, sempati duygularının gelişmesine neden

olacağından kültürel duyarlılık düzeyini olumlu etkileyebilmektedir. Giderek artan küreselleşme, uluslararası seyahatlerin yaygınlaşması, doğal afet ve göçler nedeniyle bireylerin kültürel farklılıklara duyarlı olması beklenen bir durumdur. Bu doğrultuda, küresel çapta hemşirelik eğitime katkının daha belirgin hale getirilmesi önem arz etmektedir. Özellikle, hemşirelik eğitim müfredatına kültürel farkındalığı arttırmaya yönelik eğitim modüllerinin eklenmesi önerilebilir. Bunun yanı sıra, uluslararası değişim programlarından daha fazla öğrencinin yararlanmasını sağlamak, hemşirelik öğrencilerinin farklı kültürleri tanımalarına ve farklı bakım kültürlerini anlamalarına ve hasta bakımında daha kapsayıcı bir yaklaşımı benimsemelerine katkı sağlayabilir. Ayrıca öğrencilerin kültürel zenginliklerini ve farkındalıklarını artırmaya yönelik uygulamalı araştırmaların gerçekleştirilmesi, farklı kültürel geçmişlere sahip bireylerle yürütülecek simülasyon eğitimleri ve saha çalışmaları yapılması önerilebilir.

Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısının yüksek olduğu belirlenmiştir. Ülkemizde yapılan benzer çalışmalarda da toplumsal cinsiyet algısı puanlarının orta düzeyde olduğu bildirilmiştir (Balcı Akpınar et al., 2019; Kılınç ve Türkoğlu, 2023; Sis Çelik ve ark., 2013). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı düzeyinin ülkemizde benzer olduğu söylenebilir. Bu çalışmada toplumsal cinsiyet algısı ölçeği ile öğrencilerin cinsiyeti, en uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri, eğitim gördükleri sınıf, farklı kültürlerle bir arada olma durumu ilişkili bulunmuştur. Buna göre kız öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinden daha fazla puan aldığı bulunmuştur. Literatür incelendiğinde birçok çalışmada kız öğrencilerin toplumsal cinsiyet yönünden daha eşitlikçi tutuma sahip olduğu belirtilmiştir (Aydın ve ark., 2016; Dinç ve Çalışkan, 2016; Kılınç ve Türkoğlu, 2023). Ülkemizde ataerkil sistemin hâkim olduğu düşünüldüğünde, erkeklere yönelik eşitlikçi bir bakış açısı sunulmamaktadır. Bu bakış açısında erkeğin daha üstün ve daha güçlü olduğu görüşünün baskın olması bu sonuçları ortaya çıkarmış olabilir.

Bu çalışmada üçüncü sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinden daha fazla puan aldığı saptanmıştır. Benzer şekilde Kılınç ve Türkoğlu (2023), üçüncü sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı yönünden daha eşitlikçi olduğunu belirtmiştir (Kılınç ve Türkoğlu, 2023). Aydın ve arkadaşları (2016) da son sınıf hemşirelik öğrencilerinin birinci sınıflara göre daha yüksek

toplumsal cinsiyet algısına sahip olduklarını belirtmiştir (Aydın ve ark., 2016). Ülkemizde hemşirelik bölümlerinin çoğunda toplumsal cinsiyet kavramı ders olarak yürütülmektedir. Ayrıca Kadın Sağlığı ve Hastalıkları dersinde ise konu olarak üçüncü sınıfta detaylı ele alınmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algısının da pozitif yönde artması beklenen bir sonuçtur.

Bu çalışmada uzun süre il merkezi ve metropolde yaşayan öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinden daha yüksek puan aldığı saptanmıştır. Çalışmamızın aksine ülkemizde yapılan bir çalışmada da en uzun süre ilçe ve köyde yaşayan hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerinin değerlendirildiği çalışmasında öğrencilerin eşitlikçi tutuma sahip olduğu belirlenmiştir. Bunların aksine ülkemizde yapılan bazı çalışmalarda da en uzun süre yaşanan ile toplumsal cinsiyet algısı arasında bir ilişki bulunmamıştır (Elgün ve Yeniçeri Alemdar, 2017; Gönenç ve ark., 2018.) Sonuçların farklılık göstermesi araştırmada yer alan öğrencilerin kitlesinin benzer özelliklere sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Farklı kültürlerle bir arada olan öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinden daha yüksek puan aldığı belirlenmiştir. Ancak literatürde bu ilişkiyi sorgulayan/araştıran çalışmaya rastlanmamıştır. Farklı kültürleri tanıyan öğrencilerin toplumsal cinsiyete yönelik farkındalıklarının artması da toplumsal cinsiyet algısının doğrudan kültürlerden beslenmesi ve genç bireyin her zaman daha az tutucu olana yönelmesi olarak açıklanabilir.

Çalışmada toplumsal cinsiyet algısı arttıkça kültürel duyarlılığın arttığı saptanmıştır. Mevcut araştırmalarda kültürel duyarlılık ile toplumsal cinsiyet algısı arasındaki doğrudan ilişkiyi inceleyen çalışmalar sınırlıdır. Ülkemizde hemşirelik öğrencileriyle yapılan bir çalışmada öğrencilerin farklı kültürden olan bireylerin değer yargılarına, fikirlerine ve davranışlarına saygı duydukları belirlenmiştir (Birimoğlu Okuyan, 2019). Literatür incelendiğinde hemşirelik öğrencilerinin farklı kültürlerde hastalara bakım verirken zorluk yaşadıkları ve kültürel bakıma ilişkin yeterli eğitim almadıkları bildirilmiştir (Mikkonen ve ark., 2016). Her toplumun toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin oluşturduğu değer ve normlar vardır. Toplumların bireylerin toplumsal cinsiyet rollerinden beklenen rol ve davranışları bulunmaktadır. Toplumlar geleneklerini nesiller boyu devam ettirir, toplumsal

cinsiyet rolleri de bu şekilde aktarılmaktadır. Kültür, alışkanlıklar veya gelenekler şeklinde nesilden nesile öğrenilir ve aktarılır. Kültürün aktarılması rol ve beklentilerin öğrenilmesine ve yerine getirilmesine bağlıdır (Şahin, 2019).

Sonuç ve Öneriler

Toplumsal cinsiyet algısı ile kültürel duyarlılık arasındaki ilişkinin incelenmesi hemşirelik eğitimi ve hasta bakımı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin hem toplumsal cinsiyet algılarının hem de kültürel duyarlılıklarının yüksek düzeyde olduğu, toplumsal cinsiyet algısının kültürel duyarlılığı artırdığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, hemşirelik öğrencilerinin hasta bakımında birey merkezli bir yaklaşıma sahip olmalarını teşvik etmektedir.

Hemşirelik öğrencilerinin bakım verecekleri hastalarına yönelik toplumsal cinsiyete yönelik olumlu tutum sergilemesi önemlidir. Kültürel duyarlılıkları yüksek hemşirelik öğrencilerinin hastalarına da daha duyarlı ve empati becerisiyle bakım verebilecekleri düşünülmektedir. Hemşirelik öğrencilerinin farklı kültürlerle bir arada olması sağlanmalı, uluslararası değişim programları aracılığıyla farklı kültürleri yakından tanımalarına fırsat verilmeli ve hemşirelik eğitim müfredatında kültürlerarası duyarlılığı arttıracak dersler eklenmelidir. Bu doğrultuda, kültürel gelişme amacıyla simülasyon çalışmaları ve saha çalışmaları yapılabilir. Benzer şekilde, toplumsal cinsiyet algısının geliştirilmesi için eğitimin çeşitlendirilmesi, interaktif atölye çalışmalarının düzenlenmesi ve bilinçlendirme seminerlerinin gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir. Elde edilen bulguların daha geniş ve genellenebilir sonuçlar doğurabilmesi için, farklı örneklem üzerinde ilişki arayıcı benzer çalışmaların yapılması büyük önem taşımaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak, araştırma kesitsel bir tasarıma sahip olup, bu durum, toplumsal cinsiyet algısı ile kültürel duyarlılık arasındaki ilişkiyi zamanla nasıl değiştiğini incelemeyi engellemektedir. Ayrıca, araştırma bulgularının sadece bu örneklem grubuna özgü olması nedeniyle çalışma genellenemez.

Araştırmanın Etik Yönü/Ethics Committee Approval:

Bu çalışma için etik kurul onayı Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Tarih:17.08.2023, No:17). Araştırmanın

yürütüldüğü üniversite dekanlığından kurumsal izin alındı (Tarih: 04.09.2023, No: 2300090779). Ölçeklerin kullanımı için izin yazarlardan e-posta yoluyla alınmıştır.

Hakem/Peer-review: Dış hakem değerlendirmesi.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/kavram: ECE, ŞKE; Tasarım: ECE, ŞKE Danışmanlık: ECE, ŞKE; Veri toplama: ECE; Analiz ve Yorum ECE, ŞKE; Kaynak tarama: ECE, ŞKE; Makalenin Yazımı: ECE, ŞKE; Eleştirel inceleme: ECE, ŞKE.

Çıkar çatışması/Conflict of interest: Araştırmacılar herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Bu araştırma için finansal destek alınmamıştır.

Çalışma Literatüre Ne Kattı?

- Bu çalışma hemşirelik hizmetlerinde toplumsal cinsiyet ve kültürel duyarlılık perspektifini inceleyerek literatüre birkaç önemli katkı sağlamıştır.
- Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısının, sağlık hizmetlerinde cinsiyete dayalı ayrımcılığı veya eşitliği nasıl etkileyebileceği konusunda önemli veriler sunmaktadır.
- Hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık düzeylerini inceleyerek, farklı kültürel geçmişlere sahip bireylere sunulan sağlık hizmetlerinin kalitesini artırmaya yönelik öneriler geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.
- Hemşirelikte toplumsal cinsiyet ve kültürel duyarlılık arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar sınırlıdır. Bu tür araştırmalar, alandaki bilgi boşluklarını doldurmada ve gelecekte yapılacak çalışmalara yön vermektedir.

Kaynaklar

- Altınova HH, Duyan V. (2013). Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği'nin geçerlik güvenirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 24(2), 9–22.
- Aras GN, Yurttaş A. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılıkları ile empati düzeyleri arasındaki ilişki. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(3), 117–125. <https://doi.org/10.51123/jgehes.2020.2>
- Aydın M, Özen Bekar E, Yılmaz Gören Ş, Sungur MA. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 223–242. <https://doi.org/10.11616/basbed.vi.455842>
- Aydınöğüllü N, Karaçay Yıkar S, Deniz Doğan S, Arslan S, Nazik, E. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi: Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi örneği. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 104–113. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.704397>

- Baksi A, Arda Sürücü H, Duman M. (2019). Evaluation of the intercultural sensitivity and related factors of nursing students. *Journal of Academic Research In Nursing*. <https://doi.org/10.5222/jaren.2019.75046>
- Balcı Akpınar R, Küçüköğlü S, Ejder Apay S, Karaca N, Balcı, A. (2019). Üniversite öğrencilerinin çocukluk çağı örselenme yaşantıları, toplumsal cinsiyet algıları, şiddet eğilimleri ve şiddetle karşılaşma durumları, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, (62), 409–430.
- Bilgiç Ş, Şahin İ. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık ve etnik merkezlik düzeyleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(3), 230–236. <https://doi.org/10.22312/sdusbed.502408>
- Birimoğlu Okuyan, C. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılıklarının belirlenmesi: Bir üniversite örneği. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 21(1-2), 47–54.
- Bolsoy N, Sevil Ü. (2006). Sağlık-hastalık ve kültür etkileşimi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9(3), 78–87.
- Bulduk S, Tosun H, Ardi E. (2011). Türkçe kültürler arası duyarlılık ölçeğinin hemşirelik öğrencilerinde ölçümsel özellikleri. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics*, 19(1), 25–31.
- Chen GM, Starosta WJ. (2000). Development and validation of Intercultural Sensitivity Scale. *Human Communication*, 3(1), 1-15. <https://doi.org/10.37736/kjlr.2021.10.12.5.09>
- Çiçek S, Cahit Yeşilbursa C. (2019). Türkiye'deki hemşirelerin ve ebelerin toplumsal cinsiyet ile ilgili yaptıkları lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(43), 149–176. <https://doi.org/10.21560/spcd.v19i46288.458193>
- Dinç A, Çalışkan, C. (2016). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3671. <https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.3801>
- Egelioglu Cetişli N, Işık G, Özgüven Öztornacı B, Ardahan E, Özgürsoy Uran BN, Top ED, Ünsal Avdal E. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin empati düzeylerine göre kültürlerarası duyarlılıkları. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(1), 27–33.
- Elgün A, Yeniçeri Alemdar M. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarına yönelik bir ara ş tırma: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(3), 1054–1067.
- Enaifoghe A. (2023). The influence of culture and gender differences in communication: society's perception. *International Journal of Research in Business and Social Science* (2147- 4478), 12(7), 460–468. <https://doi.org/10.20525/ijrbs.v12i7.2720>

- Göl I, Erkin Ö. (2019). Association between cultural intelligence and cultural sensitivity in nursing students: A cross-sectional descriptive study. *Collegian*, 26. <https://doi.org/10.1016/j.colegn.2018.12.007>
- Gönenç İM, Topuz Ş, Yılmaz Sezer N, Yılmaz S, Büyükkayacı Duman, N. (2018). Toplumsal cinsiyet dersinin toplumsal cinsiyet algısına etkisi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 22–29. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ausbid/issue/38008/438855>
- Güngör S, Tosun B, Prosen M. (2021). The relationship between intercultural effectiveness and intercultural awareness and xenophobia among undergraduate nursing and vocational schools of health services students: A descriptive study. *Nurse Education Today*, 107, 105104. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2021.105104>
- Hergül Kabu F, Gök, F, İpiçürük HG. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin incelenmesi. *MAS Journal of Applied*, 7(11), 228–240.
- Jeffreys MR. (2000). Development and psychometric evaluation of the transcultural self-efficacy tool: A synthesis of findings. *Journal of Transcultural Nursing: Official Journal of the Transcultural Nursing Society*, 11(2), 127–136. <https://doi.org/10.1177/104365960001100207>
- Kardaş Ü, Yılmaz Şahin S. (2023). Investigation of the relationship between cultural sensitivity and effectiveness levels among nursing students. *Nurse Education in Practice*, 72, 103773. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.nepr.2023.103773>
- Kılınç NÖ, Türkoğlu N. (2023). Determining nursing students' gender perceptions. *Advances in Women's Studies*, 5(1), 10–15. <https://doi.org/10.5152/atakad.2023.22020>
- Kızılkaya Beji N, Partovi Meran HE. (2015). Kadın Sağlığına Genle Bakış. In N. K. Beji (Ed.), *Kadın Sağlığı ve Hastalıkları* (1. Baskı, pp. 5–41). Nobel Tıp Kitapevleri.
- Koç A, Öz Ş, Kılıç T. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeyleri ve etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 1–15.
- Korkmaz Aslan G, Kartal A, Turan T, Taşdemir Yiğitoğlu G, Kayan, S. (2019). Sağlıkla ilgili bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılıkları ve ilişkili bazı faktörler. *Florence Nightingale Journal of Nursing*, 27(2), 188–200.
- Meydanlioglu A, Arıkan F, Gozum S. (2015). Cultural sensitivity levels of university students receiving education in health disciplines. *Advances in Health Sciences Education: Theory and Practice*, 20(5), 1195–1204. <https://doi.org/10.1007/s10459-015-9595-z>
- Mikkonen K, Elo S, Kuivila HM, Tuomikoski AM, Kääriäinen M. (2016). Culturally and linguistically diverse healthcare students' experiences of learning in a clinical environment: A systematic review of qualitative studies. *International Journal of Nursing Studies*, 54, 173–187. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2015.06.004>
- Öztürk E, Öztaş D. (2012). Transkültürel hemşirelik. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*. *Batman Üniversitesi*, 1 (1), 293–300.
- Perng SJ, Watson R. (2012). Construct validation of the nurse Cultural Competence Scale: A hierarchy of abilities. *Journal of Clinical Nursing*, 21(11–12), 1678–1684. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2011.03933.x>
- Price KM, Cortis JD. (2000). The way forward for transcultural nursing. *Nurse Education Today*, 20(3), 233–243. <https://doi.org/10.1054/nedt.1999.0411>
- Repo H, Vahlberg T, Salminen L, Papadopoulos I, Leino-Kilpi H. (2017). The Cultural Competence of Graduating Nursing Students. *Journal of Transcultural Nursing: Official Journal of the Transcultural Nursing Society*, 28(1), 98–107. <https://doi.org/10.1177/1043659616632046>
- Ruddock HC, Turner DS. (2007). Developing cultural sensitivity: Nursing students' experiences of a study abroad programme. *Journal of Advanced Nursing*, 59(4), 361–369. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04312.x>
- Şahin M. (2019). Kültür aktarımında toplumsal cinsiyetin rolü. *Akademik Hassasiyetler Dergisi*, 6(11), 233–249.
- Sis Çelik A, Pasinlioğlu T, Tan G, Koyuncu H. (2013). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet eşitliği tutumlarının belirlenmesi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 21(3), 181–186.
- Suh EE. (2004). The model of cultural competence through an evolutionary concept analysis. *Journal of Transcultural Nursing: Official Journal of the Transcultural Nursing Society*, 15(2), 93–102. <https://doi.org/10.1177/1043659603262488>
- Tanrıverdi G. (2017). Approaches and recommendations for improving the cultural competence in nursing. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 25(3), 227–236. <https://doi.org/10.17672/fnjn.343261>
- Temel AB. (2008). Kültürlerarası (çok kültürlü) hemşirelik eğitimi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 11(2), 92–101.
- Varol ZS, Çiçeklioğlu M, Taner Ş. (2016). Bir tıp fakültesi birinci sınıf öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algı düzeyi ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *Ege Tıp Dergisi*, 55(3), 122–128. <https://doi.org/10.19161/etd.344208>
- Yılmaz HE, Tanrıverdi G. (2023). Birinci basamak sağlık çalışanlarında kültürel yeterlilik ve ilişkili faktörler. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 32(1), 13–23. <https://doi.org/10.34108/eujhs.1107065>